

ВРХОВНИ СУД  
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ  
Број: 118-0-Рев-08-001 208  
Бања Лука, 15.5.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Б. П. из Л., ул..., против туженог А. А.Д. Б. Л., Ул..., кога заступа директор и законски заступник мр. Д. М., а њега заступа пуномоћник С. Г., ради заштите права из радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца против рјешења Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-000 468 од 17.10.2008. године, у сједници вијећа одржаној 15.5.2009. године, донио је

### Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се дјелимично уважава, рјешење Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-000 468 од 17.10.2008. године се укида у односу на потврђујући дио првостепеног рјешења Основног суда у Бањој Луци број 071-0-П-06-000 789 од 02.6.2008. године којим је тужба одбачена као неблаговремена у погледу захтјева „да се тужитељу исплати накнада штете почев од дана 12.11.2002. године као дана стеченог права тужиоца па до коначне исплате, а у висини штете која представља разлику између висине пензијских примања тужиоца одређених рјешењем ПИО и висине пензијских примања на која би тужилац стекао право да је тужени извршио редовну уплату доприноса тужитеља (висину штете утврдити по вјештаку финансијске струке)“ и у том дијелу предмет се враћа Окружном суду у Бањој Луци на поновно суђење.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

### О б р а з л о ж е њ е

Првостепеним рјешењем Основног суда у Бањој Луци број 071-0-П-06-000 789 од 02.6.2008. године одбачена је као неблаговремена „тужба тужитеља поднијета овом суду дана 13.04.2006. године, која је заведена под пословни број 071-0-П-06-000 789“. Коначно прецизираним тужбеним захтјевом у поднеску предатом првостепеном суду 07.3.2008. године тужилац је тражио:

1. „да се обавезе тужени да изврши уплату доприноса ПИО за период од 01.01.1994. до 11.11.2002. године“;
2. „да се тужитељу исплати накнада штете почев од дана 12.11.2002. године као дана стеченог права тужиоца па до коначне исплате, а у висини штете која представља разлику између висине пензијских примања тужиоца

одређених рјешењем ПИО и висине пензијских примјања на која би тужилац стекао право да је тужени извршио редовну уплату доприноса тужитеља (висину штете утврдити по вјештаку финансијске струке)“;

3. „да се тужитељу признају трошкови поступка“.

Тужилац Б. П. (у даљем тексту: тужилац) навео је у тужби да је од 19. новембра 1973. године био у радном односу код туженог А. А.Д. из Б. Л. (у даљем тексту: тужени) на пословима и радним задацима возача аутобуса. Рјешењем Фонда ПИО РС Филијала Б. Л. признато му је право на старосну пензију почев од 12.11.2002. године. Висина пензије није правилно одређена, јер тужени као послодавац није испоштовао своју законску обавезу, „те није вршио уплату доприноса надлежном Фонду за ПИО и здравствено осигурање и то у периоду од 01.01.1994. године па до 11.11.2002. године као дана одласка у пензију, те му тај период није ушао у обрачун укупног стажа“.

Тужени је оспорио осованост тужбеног захтјева истичући поред осталог да је тужилац „уколико му је умањена пензија, своја права... могао да остварује код Фонда ПИО“. Истакао је и приговор неблаговремености тужбе.

Првостепени суд је утврдио да је тужилац поднио тужбу суду дана 13.4.2006. године, а да се захтјев за обавезивање туженог на плаћање доприноса односи на период од 01.01.1994. године до 11.11.2002. године. Тужба је поднесена по истеку рокова из члана 105. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00, 40/00, 41/00, 47/02 и 66/03) - сада члана 118. став 2. Закона о раду (пречишћени текст - „Службени гласник РС“ број 55/07, у даљем тексту: ЗР), па је првостепеним рјешењем одбачена у односу на овај дио тужбеног захтјева (тачка 1. тужбеног захтјева). Захтјев који је тужилац поставио поднесеком од 07.3.2008. године (наведен у овом образложењу под тачком 2.), односи се на накнаду штете у виду изгубљене добити. Такав захтјев био би, по мишљењу првостепеног суда, „основан само под условом да је утврђено у поступку да је захтјев тужитеља којим тражи уплату доприноса за споран период основан“. Како је тужба неблаговремена у дијелу захтјева за уплату доприноса, што „представља претходно питање“, то, по схватању првостепеног суда „није неоснован и захтјев тужитеља за накнаду штете“(вјероватно: „није основан“!)

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне ставове првостепеног суда.

Овај суд је дозволио ревизију тужиоца без обзира на вриједност предмета спора, на основу члана 237. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), пошто је оцијенио да је одлучивање по ревизији од значаја за примјену права у другим случајевима.

Ревизија је само дјелимично основана.

Чланом 118. став 2. ЗР прописано је да „тужбу за заштиту права радник може поднијети у року од једне године од дана сазнања за повреду права, а најдоцније у року три године од дана учињене повреде“.

Према наводима тужбе, повреда тужиочевог права, настала пропуштањем туженог да уплати доприносе за његово пензијско-инвалидско осигурање надлежном фонду трајало је од 01. јануара 1994. године до 11. новембра 2002. године, када је и окончана. Дан учињене повреде је, према томе, 11. новембар 2002. године. Тужилац је поднио тужбу првостепеном суду због повреде ових права 13. априла 2006. године, дакле по истеку трогодишњег објективног рока из члана 118. став 2. ЗР. Тужба је, из тих разлога, правилно одбачена као неблаговремена, у односу на захтјев за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

Овај дио нижестепених одлука нема недостатака на које указује ревидент односно на које овај суд пази по службеној дужности. Из тих разлога, а на основу члана 248. у вези са члановима 241. и 254. став 1. и 4. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Тачком 2. коначно уређеног тужбеног захтјева, тужилац је тражио накнаду штете у висини разлика пензија које би примао да су били благовремено у његову корист уплаћени сви доприноси Фонду ПИО РС и пензија које је стварно примао у умањеном износу због пропуштања туженог да за спорни период уплати доприносе. Ради се, према томе, о штети која континуирано траје од момента кад је тужилац остварио право на пензију, па до закључења главне расправе пред првостепеним судом. Ова штета није непосредно проистекла из радног односа, него је настала због пропуста туженог, на које је напријед указано. Тужба за накнаду штете се, ради тога, није могла одбацивати као неблаговремена примјеном одредбе члана 118. став 2. ЗР. О овом дијелу тужбеног захтјева треба мериторно одлучити, пошто се претходно расправе и утврде све чињенице, релевантне за пресуђење у спору о накнади штете.

Због погрешне примјене материјалног права другостепена пресуда је заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању у дијелу који се односи на захтјев тужиоца за накнаду штете, како то произилази из напријед реченог. Ревизија тужиоца је из тих разлога дјелимично уважена, другостепено рјешење у овом дијелу укинута и одлучено као у ставу 1. изреке ове одлуке (члан 250. став 2. у вези са чланом 254. став 1. и 4. ЗПП).

Другостепени суд је дужан, да у даљем поступку отклони недостатке на које је указано (члан 253. у вези са чланом 228. ЗПП).

Предсједник вијећа  
Петар Бајић